

Sint Jan van het Kruis HET GODDELIJK BERAAD
OVER DE SCHEPPING EN DE MENSWORDING

De laatste stap die we willen zetten betreft de Menswording vanuit God gezien. Ik zou het niet wagen deze stap uit mijzelf te zetten. Daarom beroep ik mij op sint Jan van het Kruis. Hij beschrijft in zijn *Romances* hoe Vader en Zoon met elkaar overleggen over de Schepping en Menswording. Op poëtische wijze verwoordt hij zijn dieper zicht op deze mysteries.

In eerste instantie spreekt de Vader zijn overgrote liefde uit voor zijn Zoon en zijn verlangen om overal de Zoon in terug te vinden. Daarin ligt het doel van de schepping. In de zevende prefatie van de zondagen door het jaar bidden we: *Zo zeer hebt Gij de wereld liefgehad, dat Gij ons een Verlosser gezonden hebt, in alles aan ons gelijk, behalve in de zonde. Want Gij wilt in ons beminnen wat U welgevallig is in uw Zoon.*

Sint Jan van het Kruis dicht over dit onzegbare geheim, het gesprek tussen Vader en Zoon:

In die mateloze liefde,
die haar oorsprong heeft in Beiden,
zeide tot de Zoon de Vader
woorden van groot welbehagen
vanuit een gelukservaring,
zo diep, dat geen mens ze waarneemt;
maar alleen de Zoon doorproeft ze,
daar ze alleen tot Hem gericht zijn.
Maar toch: wat zich laat begrijpen
vindt zijn weergave in de woorden:
In niets stel ik mijn welbehagen, Zoon,
dan enkel in uw bijzijn.
En indien Mij al iets aanstaat,
heb Ik het toch lief in U
en hij die meer gelijkt op U
is aan Mij des te aangenamer.
En wie niets met U gemeen heeft,
zal ook niets in Mij ontdekken.
Slechts in U heb Ik behagen,
o Gij, leven van mijn leven!
Gij zijt licht van wat mijn licht is
en Gij zijt van Mij de wijsheid.
Gij, de beelt'nis van mijn wezen
waarin Ik Mijzelf verlustig.
Zoon, degene die U liefheeft,

hem zal Ik Mijzelven geven
en de liefde die Ik U toedraag,
zal Ik op hem overdragen
om de liefde die hij heeft voor Hem,
die Ik zo innig liefheb.

Romance 2

Een tekst om zin voor zin, deels woord voor woord, te overwegen. De Vader heeft zijn Zoon zo innig lief, dat ieder die de Zoon liefheeft door de Vader bemind wordt op dezelfde wijze als Hij zijn Zoon liefheeft. Om dat te kunnen bewerkstelligen moet in de schepping het beeld van de Zoon geschapen worden. En de Zoon spreekt tot de Vader.

Ik ben U zeer dankbaar, Vader,
gaf de Zoon aan Hem ten antwoord:
aan de bruid [de schepping] die Gij Mij geven gaat,
zal Ik mijn luister schenken.
Daaraan mogen zij erkennen
wat de waarde is van mijn Vader
en hoe Ik mijn eigen aanzijn
van zijn aanzijn heb ontvangen.
Op mijn arm laat Ik haar leunen
en ópgaan in úw liefde,
en in eeuwige genieting
zal zij úw goedheid verheffen.

Romance 3

We zijn geschapen opdat de overvloed van liefde van de Vader voor zijn Zoon in de schepping uitvloeit en de Vader in ons (beeld en gelijkenis van Hem) zijn Zoon kan terugvinden en beminnen. De hele schepping en in het bijzonder de mens zal opgenomen worden in het goddelijk leven:

Want Hij zal Zichzelf in alles
aan de mens gelijk maken,
en hun lasten met hem dragen
en hun leven met hen leiden.
En dat God Zelf mens zal worden
en de mens als God zal wezen. ...
Want zoals de Vader en de Zoon
en Hij die uit Hen voortkomt,
in elkander leven: d'Ene in de Ander,
zo ook zal de bruid [de mens]
zijn die in God verloren
't leven van God zelf zal leven.

Romance 4

De Zoon wordt mens om in liefde aan ons gelijk te worden. Hiervoor heeft God de schepping geschapen om de gelijkenis van de Zoon met zijn bruid (de schepping) volledig te maken. Want liefde wil gelijkvormig maken.

Toen de tijd dan was gekomen ...
heeft de Vader Zich gewaardigd
 liefdevol aldus te spreken:
Zoon, Gij ziet dat Ik voor U
 een bruid gemaakt heb naar uw beelt'nis
die, in zover zij uw beeld is
 passend met U overeenkomt.
Maar ze is anders naar het vlees
 dat aan uw enkelvoudig wezen vreemd is;
en volmaakte liefde is onderhevig aan de wet
dat de minnende en de beminde
 gelijkvormig moeten worden;
en dat groter overeenkomst
 des te meer verlust'ging inhoudt. ...
Mijn wil is gelijk aan de uwe,
 gaf de Zoon van God ten antwoord,
en de glorie aan Mij eigen is:
 dat uw en mijn wil één zijn. ...
Tot de wereld ga Ik spreken
 om haar een begrip te geven
van uw schoonheid en uw glorie
 en uw soevereine almacht.
En Ik zal mijn bruid gaan zoeken
 en Ik zal op Mij gaan nemen
al haar moeite en haar lasten,
 waar zij zo van heeft te lijden.
En opdat zij leven moge,
 zal Ik voor haar in de dood gaan,
en haar uit de poel opheffend
 haar tot U teruggeleiden.

Romance 7

Vgl. Ef. 1,3-14; Kol. 1,25-27; Rom. 16,25-27

Pater Joannes Touw osb,
retraite januari 2019 te Helvoirt